

VERGİ SİRKÜLERİ

NO: 2023-26

17 MART 2023

KONU: İŞLETME KAYITLARININ DÜZELTİLMESİ

7440 sayılı Kanun ile, Gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri (adi, kolektif ve adi komandit şirketler dâhil);

- İşletmede mevcut olduğu halde kayıtlarda yer almayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlar,
- Kayıtlarda yer aldığı halde işletmede bulunmayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlar,
- Kayıtlarda yer aldığı halde işletmede bulunmayan kasa mevcudu ve ortaklardan alacaklar ile bunlarla ilgili diğer işlemler, hakkında yapılan düzenlemelere yer verilmiştir.

1. İŞLETMEDE MEVCUT OLDUĞU HALDE KAYITLARDA YER ALMAYAN EMTİA, MAKİNE, TEÇHİZAT VE DEMİRBAŞLAR

- Gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri (adi, kolektif ve adi komandit şirketler dahil), işletmelerinde mevcut olduğu halde kayıtlarında yer almayan **emtia, makine, teçhizat ve demirbaşları** kendilerince veya bağlı oldukları meslek kuruluşunca tespit edilecek *rayiç bedel* ile 31.05.2023 tarihine kadar (bu tarih dahil) **bir envanter listesi ile vergi dairelerine bildirmek suretiyle** defterlerine kaydedebileceklerdir.

Bildirilen Sabit Kıymetlerde Amortisman

- Bildirime dahil edilen kıymetler için amortisman ayrılmayacaktır.



PKF İstanbul



Eski Büyükdere Cad. Park Plaza, No: 14, Kat: 3-19 Maslak İstanbul



0212 426 00 93 - 0212 875 88 87



0212 426 84 44



pkfistanbul.com



info@pkfistanbul.com - ymm@pkfistanbul.com

Bildirilen Kıymetler İçin Bilançoda Karşılık Hesabı Açılması

- Bilanço esasına göre defter tutan mükellefler aktiflerine kaydettikleri emtia için ayrı, makine, teçhizat ve demirbaşlar için ayrı olmak üzere özel karşılık hesabı açarlar.
- Emtia için ayrılan karşılık, ortaklara dağıtılması veya işletmenin tasfiye edilmesi hâlinde sermayenin unsuru sayılır ve vergilendirilmez.
- Makine, teçhizat ve demirbaşlar envantere kaydedilir ve ayrılan karşılık birikmiş amortisman addolunur.
- İşletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler ise söz konusu emtiayı defterlerinin gider kısmına satın alınan mal olarak kaydederler.

Bildirilecek Kıymetler İçin Sorumlu Sıfatıyla KDV Beyanı Ve Ödenmesi

- Bu fıkranın (a) bendi uyarınca beyan edilen; makine, teçhizat, demirbaş ve emtiaların bedeli **üzerinden tabi olduğu oranların yarısı esas alınarak katma değer vergisi hesaplanır ve ayrı bir beyanname ile sorumlu sıfatıyla beyan edilerek, beyanname verme süresi içinde ödenir.**
- Makine, teçhizat ve demirbaşlar üzerinden ödenen bu vergi, hesaplanan katma değer vergisinden indirilemez.
- **Emtia üzerinden ödenen vergi genel esaslara göre indirilir**, ancak iadeye konu edilmez.
- Bu emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlar için 3065 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin (2) numaralı fıkrası hükmü uygulanmaz.

Bildirilen kıymetlerin satılması

- Bildirilen kıymetlerin satılması halinde satış bedeli, bunların deftere kaydedilen değerinden düşük olamayacaktır.

Özel Tüketim Vergisi

ÖTV konusuna giren malları beyan eden ve alış belgelerini ibraz edemeyen mükelleflerin, bu malların beyan tarihindeki miktarı ve emsal bedeli üzerinden geçerli olan ÖTV'ni, sorumlu sıfatıyla KDV beyanının verilme süresi içinde (30.05.2023 tarihine kadar) ayrı bir beyanname ile beyan ederek aynı süre içinde ödemeleri halinde bu mallar bakımından ÖTV Kanunu'nun 4. maddesinin (3) numaralı fıkrası hükmü uygulanmayacaktır.

Bu şekilde beyan edilerek ödenen ÖTV için vergi cezası kesilmeyecektir.

Bu hükmün uygulanmasına ilişkin olarak geçmişe yönelik vergi cezası uygulanmayacaktır.

Beyan Edilen Kıymetlerin Kayıtlara İntikali

- Bilanço esasına göre defter tutan mükellefler, aktiflerine intikal ettirdikleri emtia için ayrı; makine, teçhizat ve demirbaşlar için ayrı olmak üzere pasifte karşılık hesabı açacaktır.
- Emtia için ayrılan karşılık, ortaklara dağıtılması veya işletmenin tasfiye edilmesi hâlinde, sermayenin unsuru sayılacak ve vergilendirilmeyecektir.
- Öte yandan, makine, teçhizat ve demirbaşlar ayrıca envantere kaydedilecek ve ayrılan karşılık birikmiş amortisman olarak kabul edilecektir.
- İşletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler ise beyan ettikleri emtiayı defterlerinin gider kısmına satın alınan mal olarak kaydedeceklerdir.

Örnek: (X) Sanayi, İnşaat ve İmalat A.Ş., stoklarında bulunan ancak kayıtlarında yer almayan (A) emtiasına ilişkin envanter listesini hazırlamış ve 31.03.2023 tarihi itibarıyla beyan etmiştir. Genel oranda katma değer vergisine tabi olan söz konusu emtianın, firmaca belirlenen rayiç bedeli 100.000 TL'dir. Söz konusu bildirimine ilişkin muhasebe kayıtları aşağıdaki şekilde olacaktır.
(Söz konusu emtianın KDV oranı %18)

31.03.2023			
153 TİCARİ MALLAR		100.000,00	
191 İNDİRİLECEK KDV		9.000,00	
	525 KAYDA ALINAN EMTİA ÖZEL KARŞILIK HESABI		100.000,00
	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR		9.000,00

Bu emtianın satılması hâlinde kayıtlara intikal ettirilecek satış bedeli 100.000 TL'nin altında olamayacaktır.

Örnek- (X) Sanayi, İnşaat ve İmalat A.Ş. kayıtlarında yer almayan makine ve cihazlarını kayda almak istemektedir. Genel oranda katma değer vergisine tabi olan bu kıymetlerin mükellefçe belirlenen rayiç bedeli 100.000 TL olup, envantere alınmasına ilişkin muhasebe kayıtları aşağıdaki şekilde yapılacaktır.

31.03.2023			
253 TESİS MAKİNA VE CİHAZLAR		100.000,00	
689 DİĞER OLA- ĞANDIŞI GİD.VE ZAR.		9.000,00	
	525 DEMİRBAŞ MAKİNE VE TEÇHİZAT		100.000,00
	ÖZEL KARŞILIK HESABI		9.000,00
	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR		

2. KAYITLARDA YER ALDIĞI HÂLDE İŞLETMEDE BULUNMAYAN EMTİA, MAKİNE, TEÇHİZAT VE DEMİRBAŞLAR HAKKINDA

Gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri (adi, kollektif ve adi komandit şirketler dahil), kayıtlarında yer aldığı halde işletmelerinde mevcut olmayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlarını, **31.05.2023** tarihine kadar (bu tarih dahil),

- Emtialar bakımından aynı nev’iden emtialara ilişkin cari yıl kayıtlarına göre tespit edilen gayrisafi kâr oranını,
- Makine, teçhizat ve demirbaşlar bakımından kendilerince veya bağlı oldukları meslek kuruluşunca tespit edilecek rayiç bedellerini

dikkate alarak **fatura düzenlemek ve her türlü vergisel yükümlülüklerini yerine getirmek** suretiyle kayıt ve beyanlarına intikal ettirebileceklerdir.

Gayrisafi kâr oranının cari yıl kayıtlarına göre tespit edilemediği hallerde, mükellefin bağlı olduğu meslek odalarının belirleyeceği oranlar esas alınacaktır.

Bu hükme göre ödenmesi gereken katma değer vergisi, ilk taksit beyanname verme süresinde, diğerleri takip eden birinci ve ikinci ayda olmak üzere üç eşit taksitte ödenir.

3. KAYITLARDA YER ALDIĞI HÂLDE İŞLETMEDE BULUNMAYAN KASA MEVCUDU VE ORTAKLARDAN ALACAKLAR İLE BUNLARLA İLGİLİ DİĞER İŞLEMLER

Bilanço esasına göre defter tutan kurumlar vergisi mükellefleri, **31.12.2022 tarihi itibarıyla düzenledikleri bilançolarında görülmekle birlikte** işletmelerinde bulunmayan

- Kasa mevcutları,
- İşletmenin esas faaliyet konusu dışındaki işlemleri dolayısıyla (ödünç verme ve benzer nedenlerle ortaya çıkan) ortaklarından alacaklı bulunduğu tutarlar ile ortaklara borçlu bulunduğu tutarlar arasındaki net alacak tutarları ile bunlarla ilgili diğer hesaplarda yer alan işlemlerini,

31.05.2023 tarihine kadar(bu tarih dahil) vergi dairelerine beyan etmek suretiyle kayıtlarını düzeltebileceklerdir.

Beyan edilecek tutarlar üzerinden **%3** oranında hesaplanan vergi, beyanname verme süresi içinde ödenecektir.

Ödenecek vergiler, gelir veya kurumlar vergisinden mahsup edilemeyecek; beyan edilen tutarlar ve ödenen vergiler, kurumlar vergisi matrahının tespitinde **gider olarak kabul edilmeyecektir.**

Saygılarımızla.

Not: Söz konusu sirkülerlerimiz, dergilerimiz ve yayınlarımızın toplu olarak paylaşıldığı mail listemize dahil olmak isteyen kişi ve kurumlar "**info@pkfistanbul.com**" adresine e-posta gönderebilirler.

(*) Sirkülerimizde yer verilen açıklamalar sadece bilgilendirme amaçlı olup, sirkülerimiz esas alınarak yapılacak işlemler sonucunda doğabilecek zararlardan şirketimiz sorumlu tutulamaz.